

Kutasd a múltad!

II.

Környezet és lakóhely kutatása a világhálón és a levéltárban

Schramek László

főlevéltáros

Magyar Nemzeti Levéltár

Pest Vármegyei Levéltára

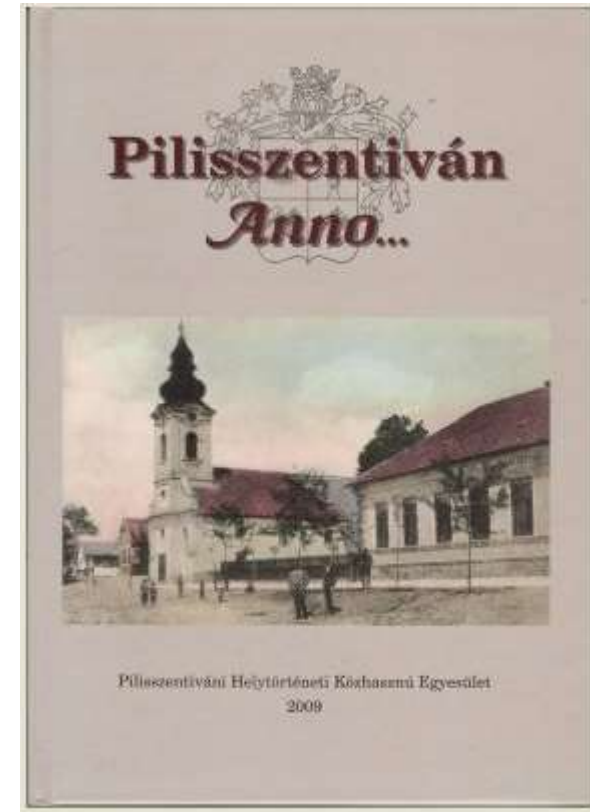
Előadásunk célja és tartalma

- Levéltári és források bemutatása a helytörténeti kutatások elősegítéséhez. Korszakonként.
- On-line elérhető adatbázisok bemutatása a középkortól napjainkig
- Könyvészeti anyagok ajánlása a helytörténeti kutatások elindulásához

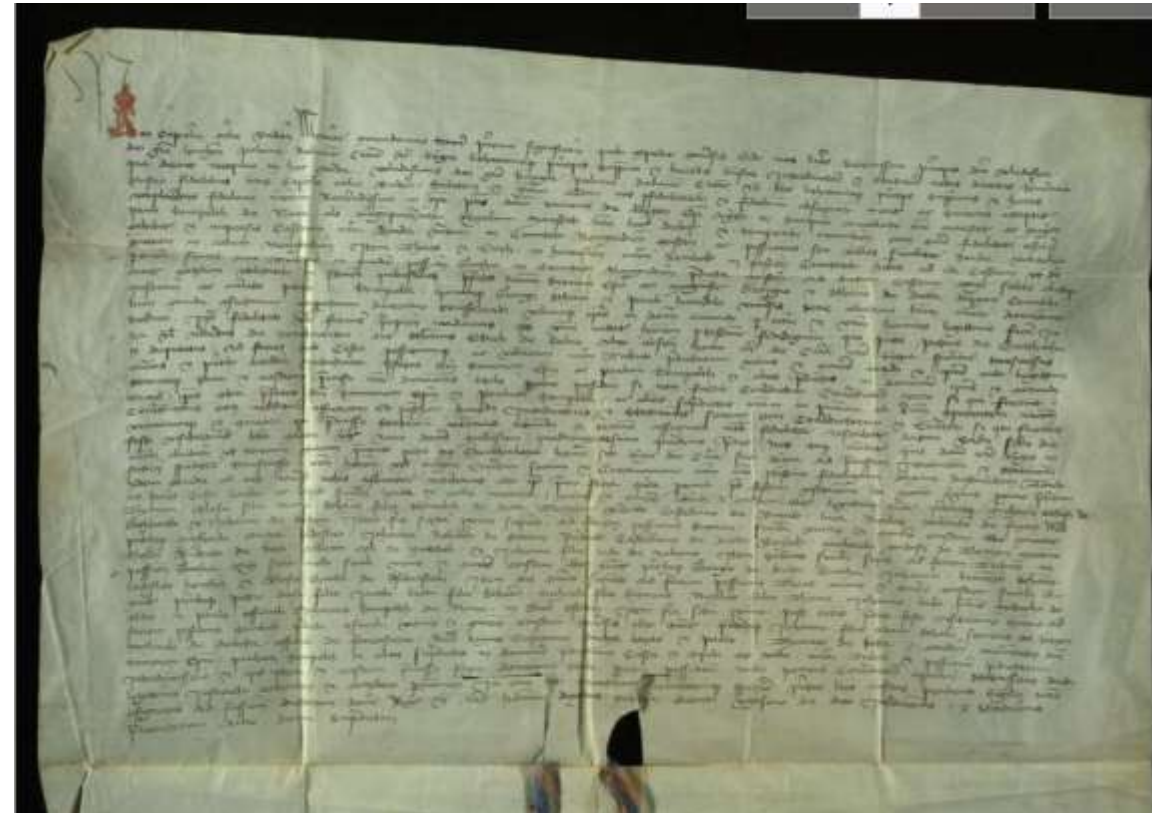
Általános segédkönyvek

- [Kézikönyvek](#)
Országleírások: Vályi András és Fényes Elek munkái
- [Pilisszentiván Anno](#)
- Egyszer volt régen volt
- Pilisszentiván társadalmi értékei (2000)
- [Népszámlálási Digitális adattár](#)
- Egyházmegyei sematizmusok

A középkor: A DL-DF adatbázis

- Adománylevelek, birtokba iktatások, határbejárásról szóló jelentések. Egy példa [itt](#).
- Mintegy 200.000 oklevél (oklevél és fotók)
- Nyelvi hátrány.
- Képekhez kapcsolódó rekordok.
- Segítség: regeszták (= tartalmi kivonat)

- 13625 | 1441-06-19 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13627 | 1441-06-19 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13627 | 1441-07-12 | EGRI KÁPTALAI
- 13628 | 1441-06-24 | ULÁSZLÓ 1 KIF
- 13629 | 1441-06-30 | BUDAI KÁPTAL
- 13630 | 1441-07-01 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13631 | 1441-07-01 | POZSONYI KÁP
- 13632 | 1441-07-02 | ROZGONYI IST
- 13633 | 1441-07-03K | SÁRÓI CSEH I
- 13634 | 1441-07-03 | ULÁSZLÓ 1 KI**
- 13634 | 1441-07-26 | BUDAI KÁPTAL
- 13636 | 1441-07-14 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13637 | 1441-07-22 | BUDAI KÁPTAL
- 13638 | 1441-07-26 | BUDAI KÁPTAL
- 13639 | 1441-08-05 | EGRI KÁPTALA
- 13640 | 1441-08-14 | ULÁSZLÓ 1 KIF
- 13641 | 1441-08-14 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13641 | 1441-09-07 | BUDAI KÁPTAL
- 13642 | 1441-08-16 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13642 | 1441-09-10 | BUDAI KÁPTAL
- 13643 | 1441-09-09 | ULÁSZLÓ 1 KIF
- 13645 | 1441-09-10 | HÉDERVÁRI LC
- 13647 | 1441-07-18 | PÉTER VÁCI PÜ
- 13648 | 1441-10-27 | ULÁSZLÓ 1 KIR
- 13649 | 1441-11-02 | ERZSÉBET KIRA
- 13650 | 1441-11-04 | ERZSÉBET KIRA
- 13650 | 1453-01-23 | LÁSZLÓ 5 KIRÁ
- 13651 | 1441-11-08 | EGRI KÁPTALAI
- 13652 | 1441-11-13 | Helffenberger J
- 13654 | 1441-11-30 | ERZSÉBET KIRÁ
- 13655 | 1441-12-21 | ULÁSZLÓ 1 KIR

Ezt is

6. találat (összesen: 8)

[Vissza a találati listára](#)[Vissza a rekordra a listában](#)

13634 • 1441-07-03 • Átirás 1441 • ULÁSZLÓ 1 KIRÁLY

13634

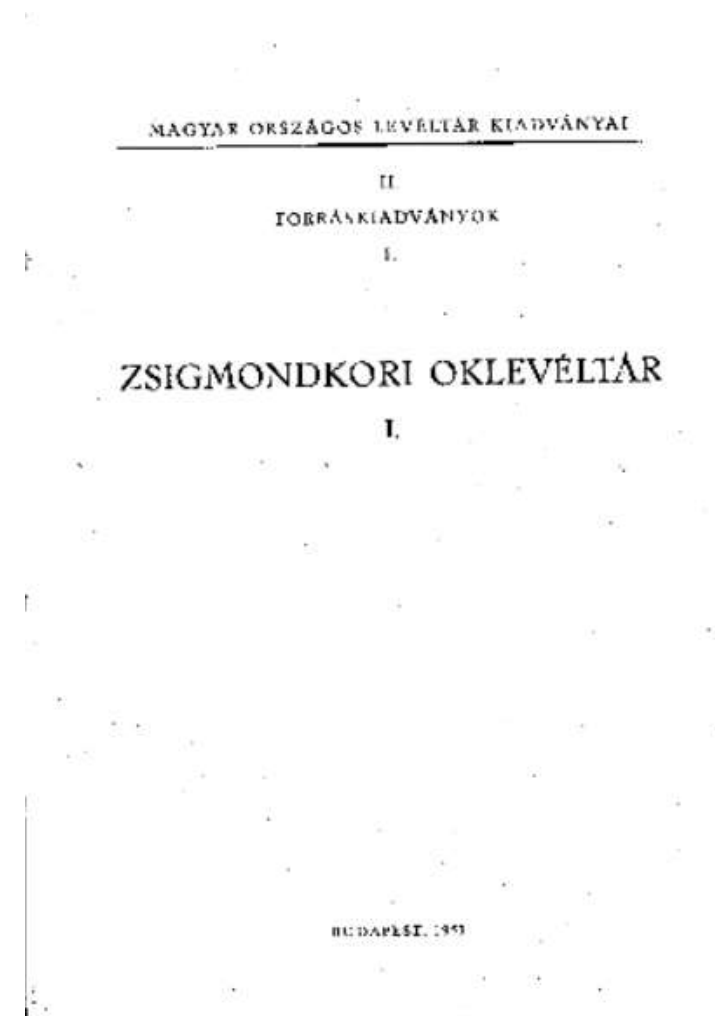
1441-07-03

DL-DF	13634
Fennmaradási forma	Átirás 1441
Nyelv	Latin
Irattípus	adománylevél
Keltezés	1441-07-03
Keltezés helye	Buda Pilis m
Kiadó	ULÁSZLÓ 1 KIRÁLY
Régi jelzet	Q 311 / 570 2DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Kincstári levéltárból (E) • MKA, Neo-regestrata acta (Q 311)
Névmutató	budai káptalan Rozgonyi Simon magyarországi főkancellár Rozgonyi Simon egri püspök Nánai Kompolt Pál (királyi) főpohárnokmester ROZGONYI GYÖRGY POZSONYI ISPÁN ROZGONYI ISTVÁN POZSONYI ISPÁN Csertőházai Péter királyi ember Szentmártoni Albert királyi ember Kálnói Ekecs István királyi ember Zonda Szanda vára Nógrád m

A középkor: Oklevéltárak és a történeti földrajzi munkák

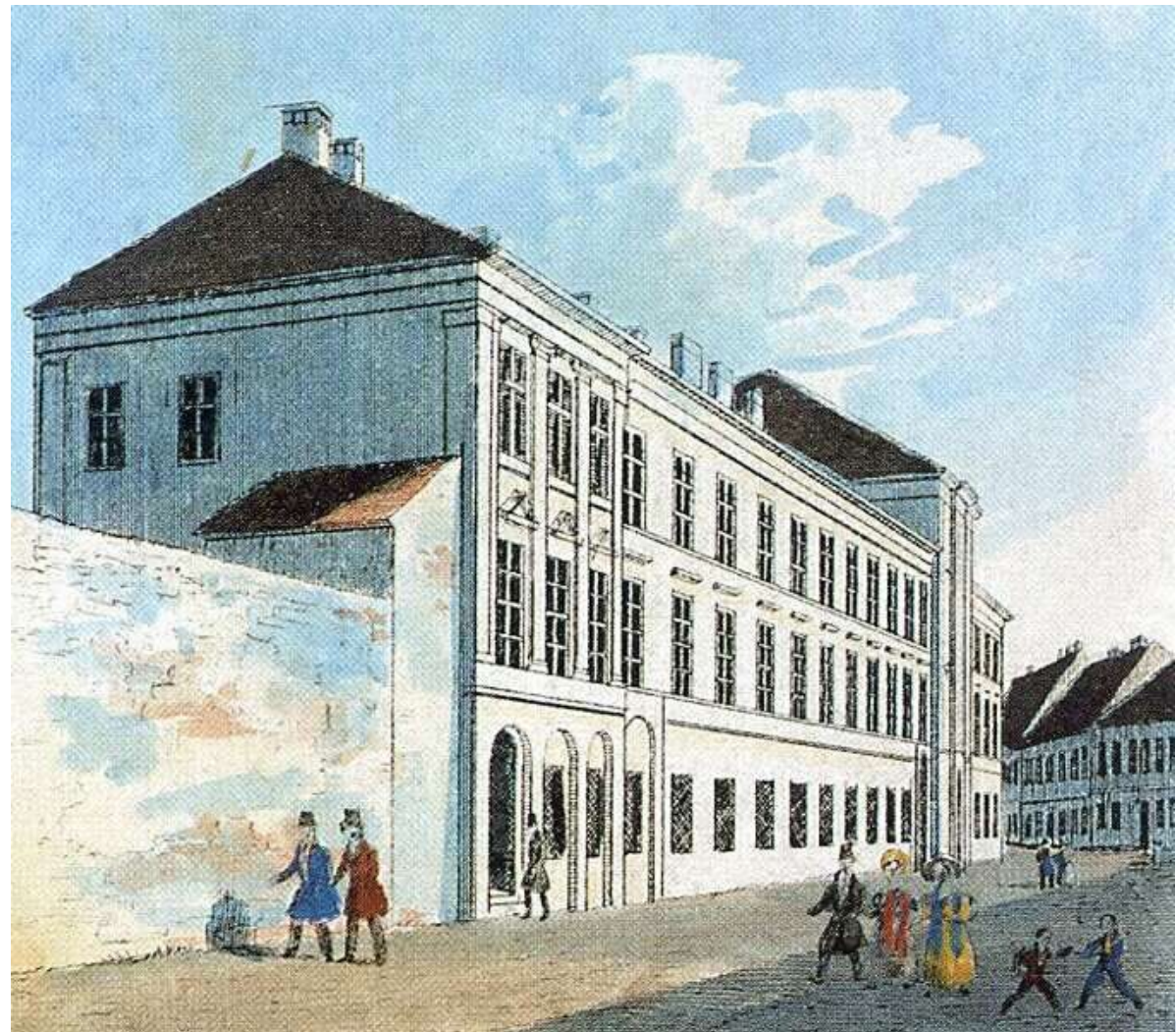
- Előny: Magyar nyelven vannak (már amelyik)
- Egybegyűjtött anyagok keletkezési ideje alapján nevezték el (pl. [Zsigmondkori oklevéltár](#))
- Györffy György: Az Árpád-kor történeti földrajza.
- [Csánki Dezső: Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában](#)

A koraújkori kiindulási pontok I.

- Dikasztériumok (Új, hivatali típusú közigazgatási szervek) megjelenése, új típusú iratok a kutatás homlokterében.
- Megnövekedett forrásanyag.
- A magániratok megjelenése.
 - Levelezések
 - Egyházi iratok

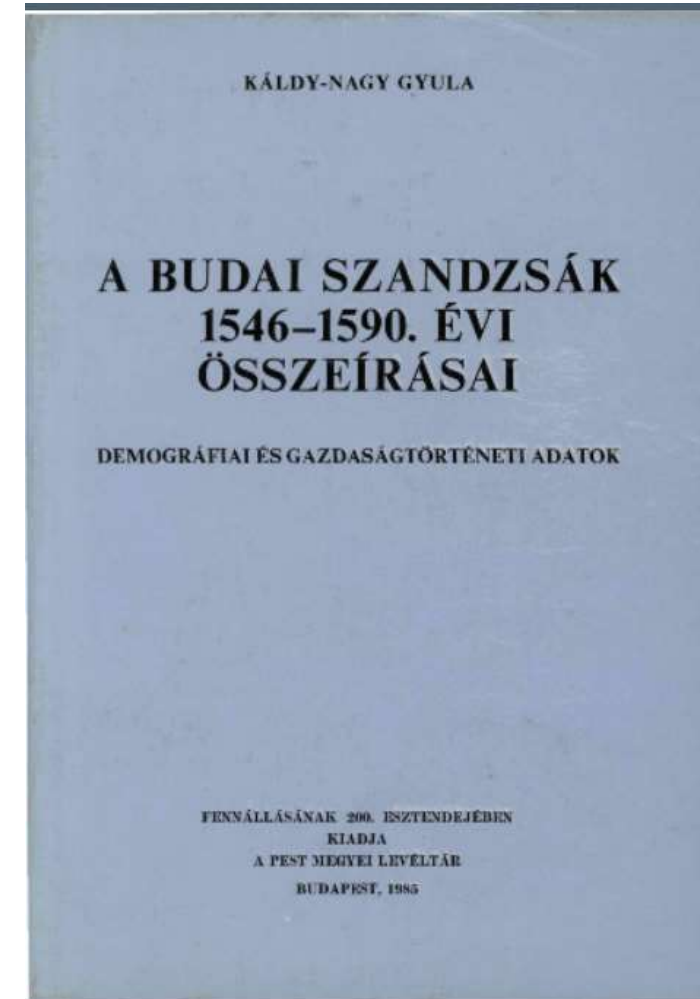
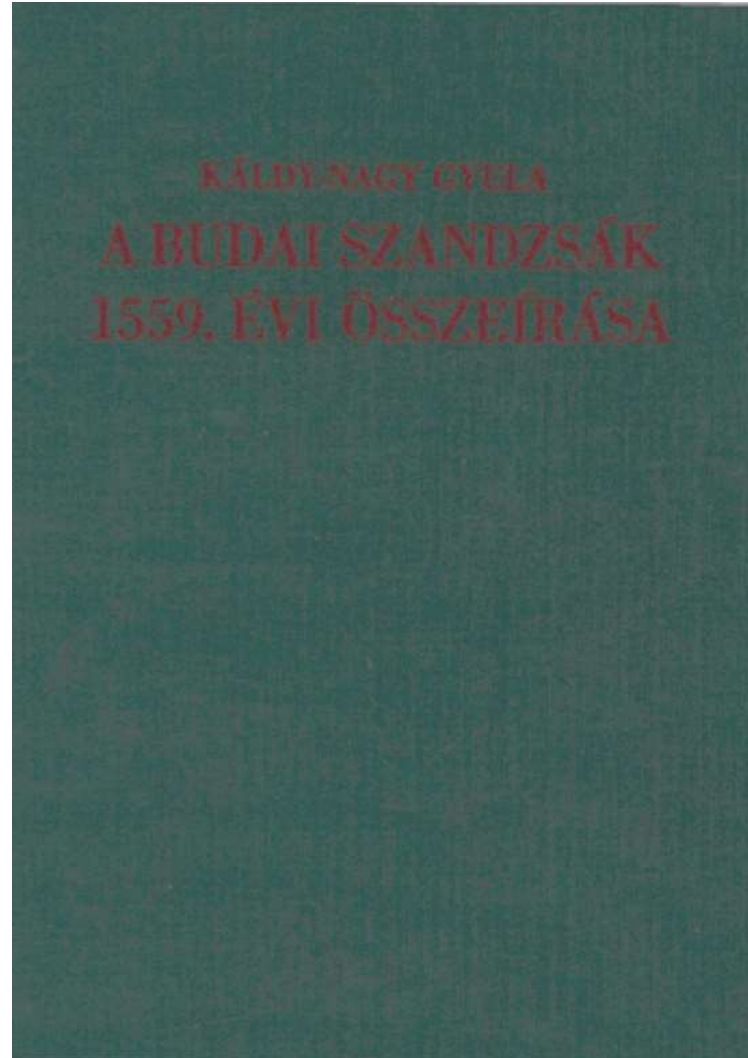
A kora újkori kiindulási pontok II.

- [Királyi Könyvek](#)
 - Kancellária által kiadott iratok másolati könyve 1526-1918.
 - Településekre vonatkozó adományok, nemesítések, új adományok stb.
 - Hátrány: Latin nyelven íródott.
 - Erdélyi Királyi könyvek, Már magyar nyelven keletkeztek.

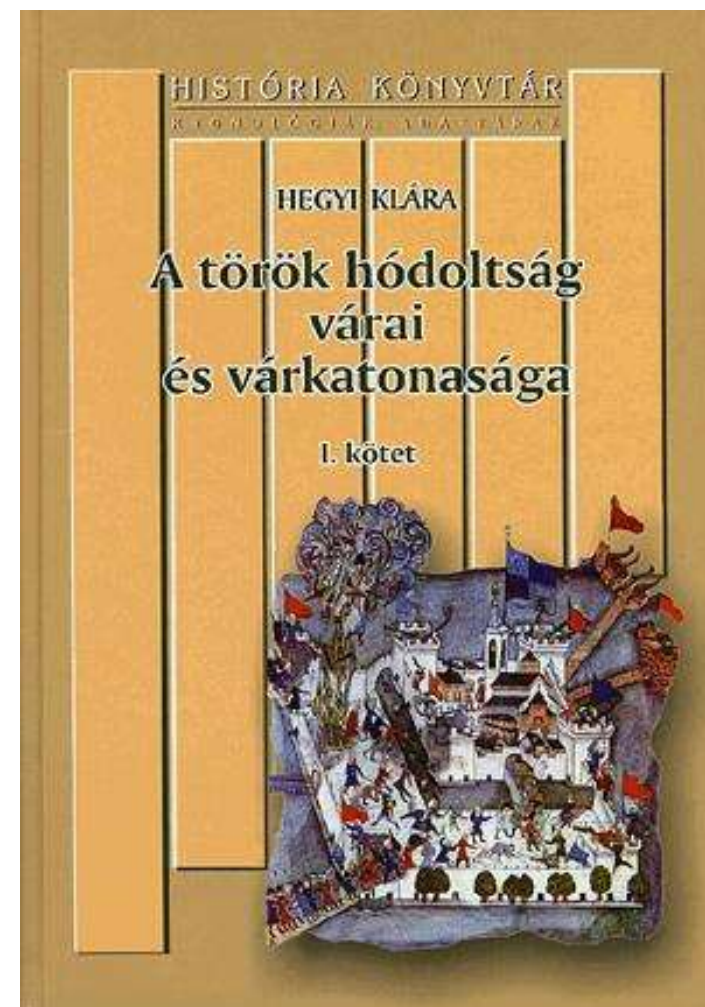
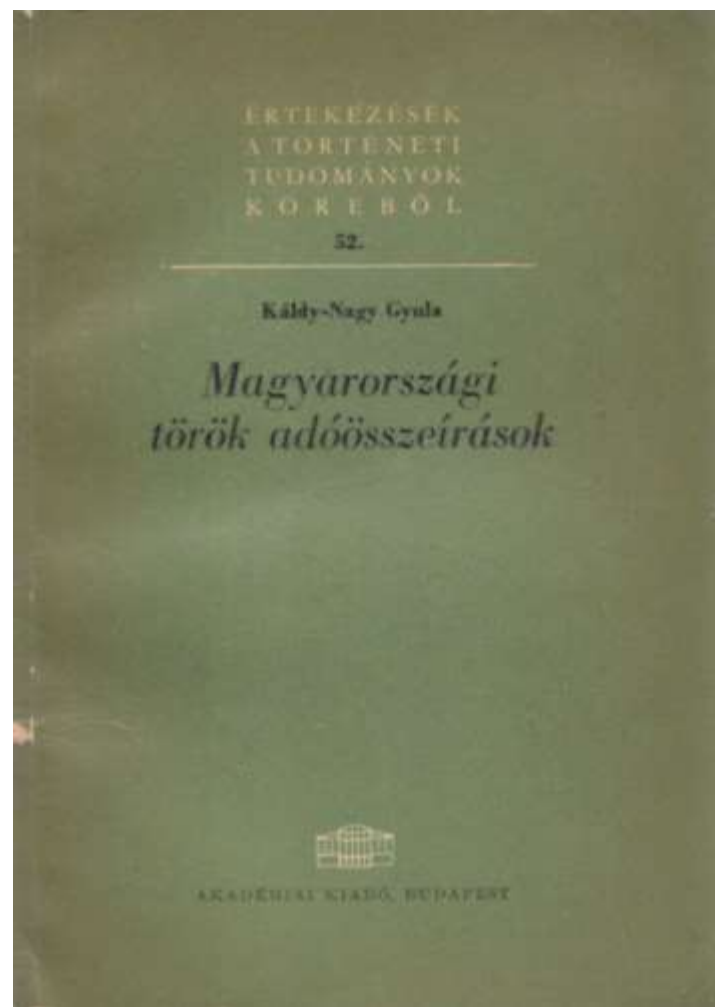

A kora újkori kiindulási pontok III.

- Az összeírások
 - [Oszmán defterek gyűjteménye](#)

Segítség a török-kori forrásokhoz

A kora újkori kiindulási pontok III.

Állami összeírások

- [1715. évi országos összeírás](#)
- [1720. évi országos összeírás](#)
- [1728. évi országos összeírás](#)
- [1771. évi Urbéri táblák](#)
- [1828. évi országos összeírás](#)

Földesúri összeírások

[Urbaria et conscriptiones](#) (29. o.)

Egyházi összeírások

Székesfehérvári egyházmegyei levéltár
[e-kutatás](#) (térítésköteles)

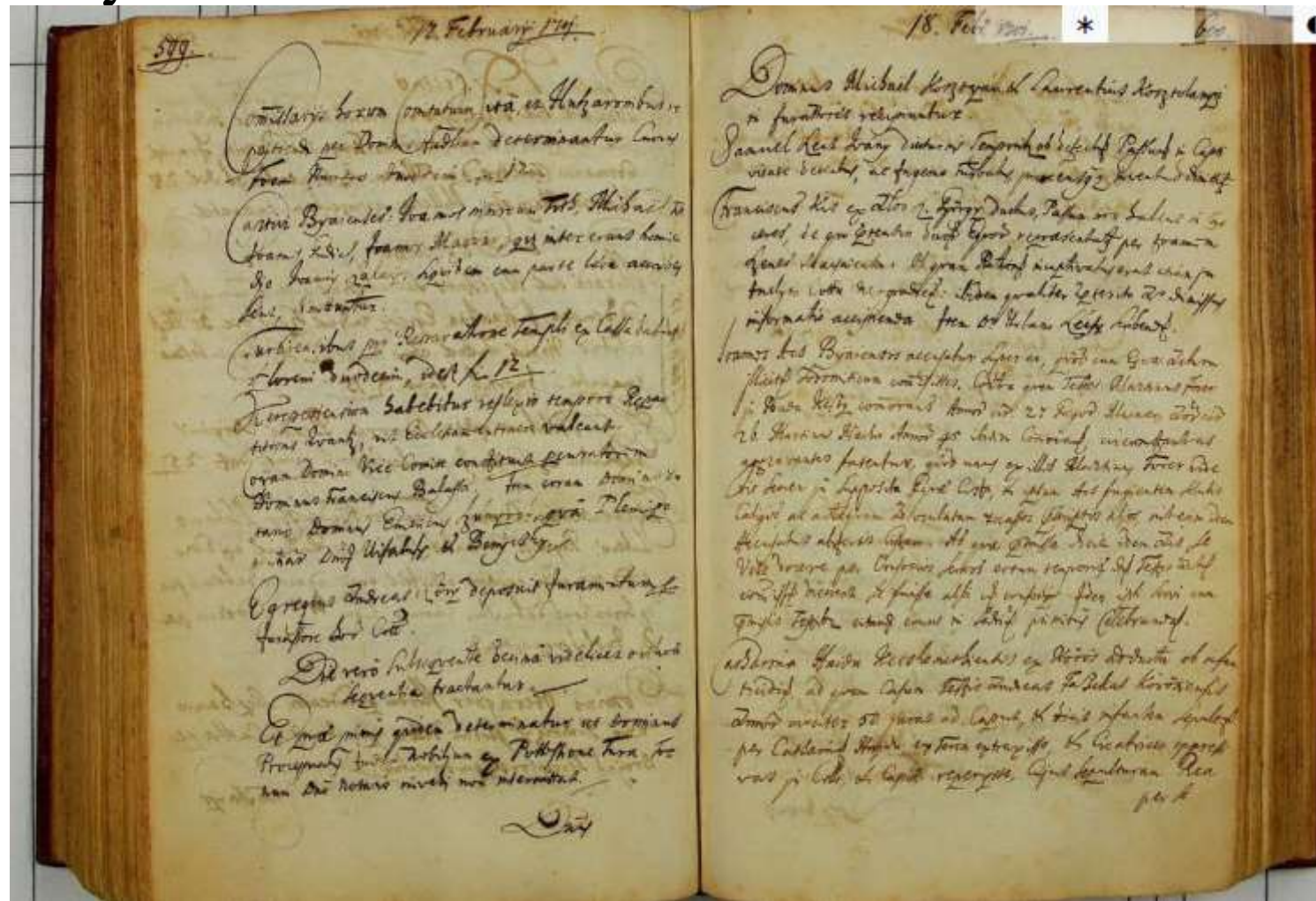
Lélekösszeírás

Veszprémi Érseki Levéltár [e-kutatás](#)
(térítésköteles)

Canonica visitatio: plébániák részletes leírása: templom, iskola, hívek száma, kápolnák, lelkiségi egyletek stb.

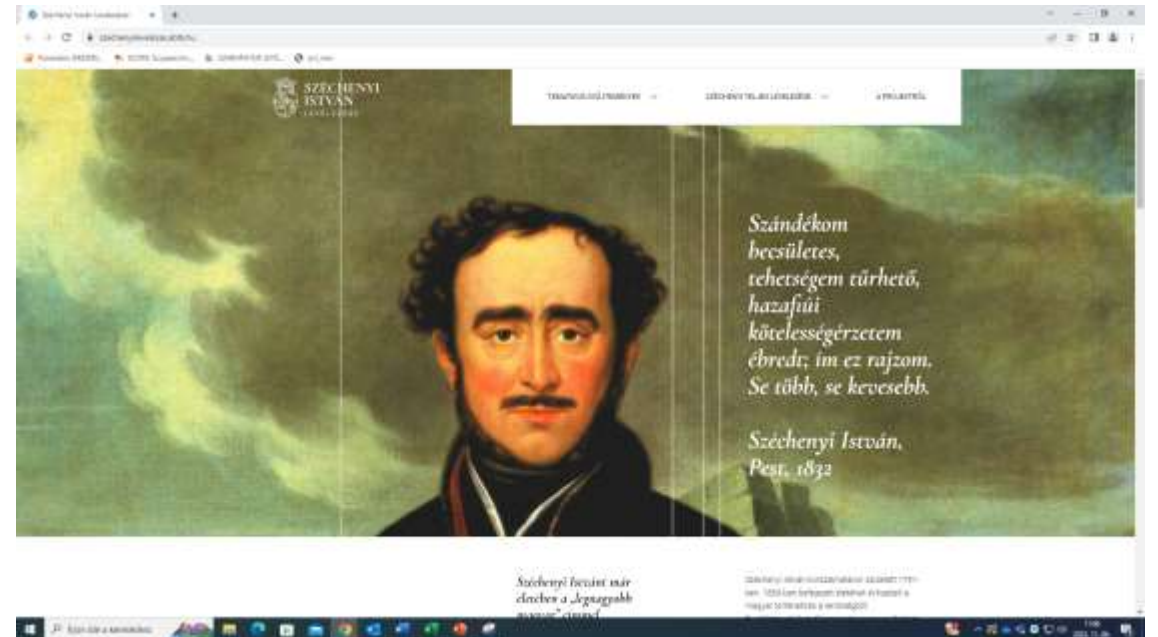
A Közgyűlési jegyzőkönyvek

- A megye legfontosabb fórumáról készített írásos dokumentum.
 - Generalis Congregatio
 - Sedes Iudiciaria (Sedria)
 - Sedria Criminales
 - Sedria

A missilisek és egyéb magániratok

- A nemesi családok kiterjedt levelezése egymással, vagy a kormányzattal. (Pl. [Széchenyi István levelezése](#))
- Egyházlátogatási jegyzőkönyvek: a püspökség egyházközösségeinek felmérése, kitűnő forráscsoport a település-történet kutatásokhoz.

Újkori források (1848–1949)

- 1849. évi [veszteségi adatbázis](#) és [hadműveleti iratok](#)
- [Első világháborús veszteségi adatbázisa](#)
- [Magyarországi egyesületek adatbázisa](#)
- [Magyar hírügnökségi jelentések](#)
- [Hírügnökségi jelentések más megközelítésben](#)

Újkori források (1848–1949)

- [Második világháború hadifogoly](#) és [hősi halott](#) adatbázisa
- [Második világháború veszteségi adatbázisa](#)
- [Második világháború anyagi veszteségei, Pilisszentiván](#)
- [Filmhíradók](#)

A sajtó

- A 19. század egyik legfontosabb forrása.
- Külön kiemelendő, hogy már nem csak a település demográfiai és gazdasági adatira lehet következtetni, hanem egy adott település életének egyéb eseményeire is.
- [Arcanum Digitális Tudománytár](#) (keresés ingyenes, letöltés térítésköteles)

A fogolytörzskönyvek

Személyleírása:	
Nagysága: 157 cm.	Haja: sötét
Tudalkata: román	Homloka: k. magas
Arca: szögletes	Szemöldöke: sötét
Arcazina: egyenes	Szeme: sötét
Orra: keskeny	Szája: keskeny
Alla: keskeny	Fogai: hiányosak
Költés ismertető jellei:	Bajusza: nincsen
Személyi viszonyai:	
Születésének éve, hónapja és napja	1887. szept. 1.
Születésének helye, (község, törvényhatóság, országr.)	Herzgyörgy Pest om.
Községi illetősége, vagy ha az nem tudható: utolsó állandó lakása (község, törvényhatóság, országr.)?	" IX. Gát u. 24.
Anyanyelve?	magyar
Vallása?	rom-kath.
Családi állása:	
a) törvényes vagy törvénytelen születésű?	Lev. St. János + Stoltius Erzsébet el.
b) nőlen, hajadon, házas, özvegy, törvényesen elvált?	nőtlen
c) vannak-e gyermekei és hány?	1.
Foglalkozása:	
a) főfoglalkozása mi volt letartóztatása előtt?	napszámos
b) ha önmagát fenn nem tartotta, mi az eltartó főfoglalkozása illetve jellege?	.
c) katonai szolgálati viszonyai?	nem
Műveltségi fok:	
a) tud-e írni és olvasni?	Írd
b) vagy csak olvasni?	Írd
c) van-e magasabb iskolai képzettsége és milyen?	1.
Van-e felismerhető állandó jellegű testi vagy szellemi fogyatékossága, és minő?	1.
Vagyoni viszonya (vagyonatlan, némi vagyonnal bír, vagy vagyonos)?	illetélt szüleit költsegek behajthatatlan
4 Volt-e előbb kibégés miatt büntetve?	
5 Mily büntettkört vagy vátségsért büntetett előbb? ugyanazon bűncselekményért hányszor? (visszaszó) most általában hányadszor büntetettik?	1.
6 Azon bűncselekmény, melylyel terhelve van?	lopás ocs.
7 Hol tartóztatott le, mikor (év, hó, nap, óra) és ki által?	Budapest, 1913 november hó 20. án
8 A letartóztatás intézeibe való felvétel ideje (év, hó, nap, óra):	1913 november hó 20. án d. e. 10. ó.
9 A befogadást kért hatóságnak (intézk. közegnek), neve, székhelye és iratójának száma; vagy a bekísérő magán-	

Kivonat	
11	1913 november hó 20. án kelt 1913. B. II. 1049 sz. felderítési utasítás értelmében a fogvatartott letartóztatásának napjától számított 10. óra (10 óra) korára j. b. helyett 1. egy. napi fogház fogvatartásának aláírása.
15	A kimondott szabadságrizenci büntetés megkezdésének napja és annak utolsó napja:
16	A behajthatatlan pénzbüntetés helyettesítő szabadságrizenci büntetés fogvatartásának ideje:
17	A most kiszabott büntetés halálra szóló ítélet megváltoztatása-e?
18	A letartóztatottól elvett és letétbe helyezett tárgyak jegyzéke:
19	Letartóztatás ideje alatti viselkedése, fegyelmi büntetési és foglalkozása?
20	Letartóztatás ideje alatt miként látott el (az állam, vagy a saját költségén)?
21	Mikor szállították el a letartóztatási intézetből és hová?
22	Mikor becsátatták el? feltételein szabadságra e vagy végleg? és miként igazolvánnyal, elbocsátó-levéllel, kényeztető-levéllel, kíséret nélkül, v. kíséret mellett?
23	Elbocsátásakor ellátott
24	Hol és mind módon szándékozik magát fenntartani?

1913 november hó 20. án kelt

1913 november hó 21. án szabadult

1913 november hó 21. án joggal 8 óra szabadult

1945 utáni források

- [Pest Megyei Tanács Tanácsülési és Végrehajtóbizottsági jegyzőkönyvei](#)
- [Pest megyei MDP és MSZMP iratok adatbázisa](#)
- [Pest megye 1956-ban](#)

Az MSZMP Pest Megyei Bizottságának jegyzőkönyvei – a végrehajtó bizottsági ülések jegyzőkönyvei és mellékletei

3/261. ó. e. 1965. november 2. Végrehajtó bizottsági ülés 1–55.

Napirend:

1. A Dabasi Járási Párt-végrehajtóbizottság jelentése a káderneműről hozott 1964. februári megyei pártbizottsági határozat végrehajtásáról.
- Szerkesztett jegyzőkönyv. 2–4.
- Jelentés. 10–17.
2. Javaslat a Pest megyei községi tanácsálózat ésszerűsítésére.
- Szerkesztett jegyzőkönyv. 4–6.
- Jelentés. 18–30.
3. Jelentés a kormány által kiemelt és értékhatár felettinek minősített tanácsai beruházások helyzetéről.
- Szerkesztett jegyzőkönyv. 6.
- Jelentés. 31–36.
4. Személyi javaslatok.
- Szerkesztett jegyzőkönyv. 7–8.
- Tagfelvételi ügyek. 37–42.
- Káderjavaslat. 43–44.
- Fegyelmi ügyek. 45–53.
- Javaslat pártbüntetés eltörlésére. 54–55.

Melléklet:

- Meghívó. 9.

Képi ábrázolások

- [Képes levelezőlapok](#)
- [Fortepan](#) szabad felhasználású képek
- [Légi felvételek](#)

Térképek

- Pilisszentiván a 15. században Engel Pál térképén a térkép kezelőprogramja [innen](#) letölthető.
- [18. századtól \(Pilisszentiván leírása az 1. katonai felméréshez\)](#)
- [Pilisszentiván kataszteri térkép \(1885\)](#)
- [1941. évi katonai felmérés](#)

Ha a digitális források feltárását befejeztük I. megyei iratok

- Pest-Pilis-Solt(-Kiskun) vármegye (1848-ig nemesi) közgyűlési, törvényhatósági bizottsági jegyzőkönyvei (HU-MNL-PML-IV.1., IV.3., IV.403.ab. Stb.)
- Pest-Pilis-Solt-Kiksun vármegye alispánjának iratai (IV.408.b.)
- Pest megyei tanács tanácsülési és végrehajtóbizottsági jegyzőkönyvei (kutatási segédlet [itt](#))

Ha a digitális források feltárását befejeztük I. községi és más iratok

- Pilisszentiván előljáróság iratai (HU-MNL-PML-V.1098.)
- Pilisszentiván Községi Tanács iratai (HU-MNL-PML-XXIII.808.)
- MDP Budai Járási Pártbizottsága iratai (XXXV.5.)
- MSZMP Budai Járási Pártbizottsága iratai (XXXV.53.)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!